

Буковинський еколого-духовний центр "ВОДОГРАЙ"

Путівник по оздоровленню малих річок Карпат

На допомогу членам учнівських
об'єднань, клубів, гуртків

Банилів-Підгірний
2003 рік

ПРО ЯКІСТЬ ВОДИ

Вода є першим із чудес Природи. Вона була і залишається відомою і загадковою, звичайною і незвичайною. Позбавлена кольору, смаку, запаху.

Гідросфера займає близько 71% земної поверхні. Завдяки кругообігу в природі, вода здатна до самоочищення і самовідновлення. Вона є основою життя. Проте, лише її природний стан є життєносним і цілющим. А нині доведено, що якість води катастрофічно знижується в результаті могутнього впливу людини на довкілля.

Поговоривши із людьми старшого віку, Ти зможеш переконатись в тому, що за останні 20-30 років ці зміни проходять дуже швидко. Як наслідок, відбувається обміління і замулення річок, зменшення кількості гідрофауни, поява нових, невідомих раніше, хвороб рослин, тварин, людини (в тому числі і спадкових).

Юний друже! "Водограївці" пропонують Тобі в колі друзів поділитись своїми думками про екологічні проблеми сьогодення. Впевнені, що ознайомившись з цим виданням, Ваш колектив зможе дійти згоди і визначити своє місце у вирішенні проблем, пов'язаних із збереженням і охороною своєї річки.

За оцінками спеціалістів 40% усіх світових ресурсів річкового стоку Землі вже охоплено людською діяльністю, а щорічний приріст незворотнього водовикористання складає близько 5%. На Українські Карпати припадає 10,3% площі всіх Карпат. Основний тип рослинності – ліси. В минулому вони вкривали 95% території, зараз в передгірських районах лісистість становить 20,1%, у гірських – 53%. Тут виявлено понад 300 родовищ різних типів мінеральних вод. Основні річки Українських Карпат – Тиса, Прут, Дністер, Сірет, які формують свої води з більше як 10 тис. невеликих річок на території понад 30 тис. км². На господарсько-питні і промислові потреби в басейні р. Прут витрачається 47% води від загального об'єму водокористування.

ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ І..?

Екологічний стан річок безпосередньо пов'язаний з господарською діяльністю людини в їх басейнах. Вплив забруднень на річку може бути прямим (при скиданні забруднювачів) та опосередкованим (при інтенсивному розвитку ерозійних процесів). Слід відмітити, що однією із небезпечних причин забруднення гірських річок є водна ерозія.

Людина звикла брати у природи все не задумуючись про прийдешній день. Недосконала технологія ведення сільського господарства і лісорозробок, будівництво споруд і прокладання шляхів сполучення, оранка ґрунту вздовж схилів, отруєння середовища хімічними речовинами, засмічення довкілля побутовими і виробничими відходами та інші види людської діяльності і бездіяльності впливають на стан довкілля. Та будь-яка діяльність людини не є виправданою, якщо не враховує норм екологічної безпеки.

Друзе! А хіба радіаційне забруднення територій, катастрофічне обміління річок, зменшення біорізноманіття, отруєння навколишнього середовища, ерозія ґрунтів, порушення гідрологічного, гідробіологічного, гідрохімічного і санітарно-біологічного режиму, прояв стихійних явищ в природі можуть себе виправдати?

ТАК

НІ

ЯК ДОПОМОГТИ?

У 1992 році в Ріо-де-Жанейро відбулася всесвітня Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку, на якій розглядалися проблеми майбутнього планети Земля. В травні 2003 року в Києві проходила 5-а Всеєвропейська конференція міністрів навколишнього середовища "Довкілля для Європи", де в національній доповіді України йшлося про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. Дані події на міжнародному рівні

відіграли важливу роль для України у виборі напрямку розвитку суспільства.

Сьогодні Україна володіє достатньою законодавчою базою по охороні природи (зокрема лісовий, водний, земельний кодекси, кодекс України про надра, закони України про природно-заповідний фонд, про тваринний світ, про охорону атмосферного повітря, положення про Червону книгу і інші). Та байдужість відповідальних осіб і самого населення країни є основною причиною деградації природних екосистем.

Звичайно, цієї проблеми не було б, якщо б рівень екологічної свідомості людини не був таким низьким. Слід пам'ятати, що живі організми, гори, рівнини, водойми, повітря тісно пов'язані між собою і мають право на природне існування. Кожен повинен усвідомити, що головну відповідальність за екологічний стан річки несе місцева громада.

Але біди можна зарадити. Перш за все, кожен повинен: прагнути підвищити рівень своїх екологічних знань; порадитись із власною совістю і виробити в собі звички толерантного природо-користування; своєю діяльністю не втручатись в закони природи, а дотримуватись правил гармонійного життя; вчитись організовувати і проводити природоохоронні акції (від цього залежить їх ефективність).

Пам'ятай, що Твій колектив не єдиний, таких об'єднань є багато, кожен зокрема та всі разом ми зможемо покращити своє життя.

З ДОСВІДУ РОБОТИ БУКОВИНСЬКОГО ЕКОЛОГО-ДУХОВНОГО ЦЕНТРУ "ВОДОГРАЙ"

БЕДЦ "Водограй" – молодіжна громадська організація. До її складу входять учні Банилів-Підгірнівської гімназії та інших середніх навчальних закладів області, студенти, працююча і непрацююча молодь, вчителі. Членами організації здійснюється екологічне виховання і духовне становлення нової генерації людей, яким притаманне високоморальне спілкування з довкіллям та в суспільстві.

Про екологічний стан довілля та річок, зокрема, "водограївці" дбають з часу заснування організації. Вирушаючи з рюкзаками на природу, ведуть спостереження за природними об'єктами, прагнуть зрозуміти особливості їх умов існування. І коли помічають загрозу з боку діяльності людини чи стихійних явищ, в силу своїх можливостей проводять природоохоронні акції.

Вони вважають за обов'язок слідкувати за особистою та оточуючих поведінкою в природі, доглядати за джерелами, слідкувати за санітарним станом територій та водойм, при потребі допомагати мешканцям річок, полів, лісів.

"Водограївці" не замикаються у власних проблемах і завжди раді обмінятися досвідом роботи з іншими.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

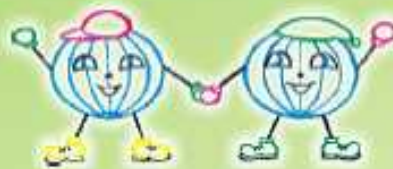

ТВОЯ УЧАСТЬ У ОЗДОРОВЛЕННІ МАЛИХ РІЧОК КАРПАТ

Перш за все слід пам'ятати, що згідно законодавства України землі водного фонду (річкової мережі) знаходяться у власності держави. В межах території нашої країни немає клаптика землі за користування якого ніхто не несе би відповідальності перед законом. За землями річкового фонду в Карпатському регіоні, як правило, закріплені місцеві держлісгоспи. Тому працівники цих підприємств покликані слідкувати за екологічним станом річок. Проте моральну відповідальність за стан річок перед прийдешніми поколіннями несемо ми всі нині живучі. Так як місцеві жителі користуються водою річок, то їх діяльність не повинна суперечити діючому законодавству і порушувати екологічний стан.

Наполегливо доводь свою думку про необхідність покращення стану річки своїм друзям, батькам, знайомим. Обговори, обміркуй в колі однодумців план дій допомоги річці. Запропонуй конкретні заходи. При потребі

звернись по допомогу до дорослих та збережи свою активну позицію до проблем довілля.

Партнерство

Спробуй розширити коло однодумців серед учнівських екологічних колективів, об'єднай, громадських організацій, природоохоронних установ свого регіону.

Бажаємо натхнення та успіхів!

Це видання підтримане Wetlands international через грант, наданий Міністерством сільського господарства, природокористування та рибальства Нідерландів. Воно є рекомендаційним путівником БЕДЦ «Водограй» для учнів середнього і старшого віку, кому не байдужий нинішній деградує процес, що відбувається в природі, який спричинений необміркованою діяльністю людини.

"Путівник по оздоровленню малих річок Карпат" допоможе школярам отримати загальні поради для становлення належної цілеспрямованої життєвої позиції по відношенню до охорони та відтворення довілля.

Автори: А.М.Приходько, В.І.Приходько,
А.В.Приходько

Комп'ютерний набір – Г.Я.Токарчик
Художнє оформлення – В.С.Полянська

Адреса: 59020 БЕДЦ "Водограй",
село Банилів-Підгірний,
район Сторожинецький,
область Чернівецька.
Тел./факс +380 3735 53265

Друк МКП "Славян-94", м. Чернівці, вул.Головна, 198а.
Тел. (0372) 585-432. Зам. № 246. Тираж 1000.